

Práce a zaměstnávání osob se zdravotním postižením

SPAMP_S4g1 (2016)
PhDr. Lucie Procházková, Ph.D.

Co je to práce?

Práce je...

Práce je vzrušující, práce přináší radost.

Práce mi přináší peníze, práce mě dělá samostatnou.

Práce někdy unavuje, práce je veselá.

Práce naplňuje můj život, práce mi přináší uznání.

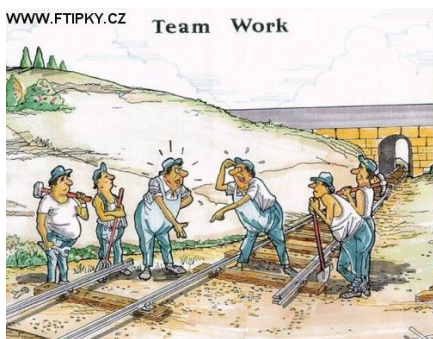
Práce může i ublížit.

Lidé bez práce jsou velmi chudí a je mi jich ze srdce líto.

Michaela König (1978-2013)

Práce jako součást začlenění

- práce je předpokladem pro úplnou integraci do společnosti
- přispívá k sebeurčení, uznání a kvalitě života
- brání v sociální izolaci

Legislativa – pracovní oblast

- Zákon č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 262/2006, zákoník práce, v platném znění

Vymezení pojmů – do r. 2010

Definice osob se zdravotním postižením

- plně invalidní (osoby s těžším zdravotním postižením)
- částečně invalidní
- zdravotně znevýhodnění

Vymezení pojmů – změny, 2015

Definice osob se zdravotním postižením

- invalidita třetího stupně (osoby s těžším zdravotním postižením)
- invalidita prvního nebo druhého stupně
- zdravotně znevýhodnění (opět od 2015)

Zaměstnavatelé

Povinnosti zaměstnavatele

- spolupráce s Úřadem práce
- přizpůsobovat pracovní místa a podmínky
- zaměstnávat
- evidovat

Chráněný trh práce

Chráněné pracovní místo (§ 75)

Změny (2012):

- Chr. pracovní místo musí být obsazeno po dobu 3 let (dříve 2 roky)
- Zrušeno označení chráněná pracovní dílna

Chráněná dílna?

Dílny

Dílny

Zákoník práce

„Zaměstnavatelé jsou povinni zajišťovat rovné zacházení se všemi zaměstnanci, pokud jde o jejich pracovní podmínky, odměňování za práci a o poskytování jiných peněžitých plnění a plnění peněžité hodnoty, o odbornou přípravu a o příležitost dosáhnout funkčního nebo jiného postupu v zaměstnání.“

(Zákon č. 262/2006, zákoník práce, § 16)

Překážky

- Kvalifikace
- Předsudky
- Nedostatek kompetencí
- Informovanost
- Nedostatek poradenských a podpůrných služeb
- Nepřipravenost pracovních míst, prostředí

[Dokud dýchám, doufám](#) (2011) – s titulky, 26min.

[Pracovní úspěchy](#) (TKN, 7.5.2014) – s titulky, 26min.
(lidé se sluchovým postižením)

Legislativa – sociální oblast

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

Sociálně terapeutické dílny – rozvoj dovedností, pracovních návyků, prevence před sociálním vyloučením

[V RŮŽOVÉM SADU](#)

Rakousko

Integrativní profesní vzdělávání

- Asistence při profesním vzdělávání

Podpora a doprovod na přechodu

- Clearing
- Pracovní asistence
- Job coach

Osobní asistence na pracovišti

Mimo legislativu...

Tranzitní program

Podporované zaměstnávání

Podporované zaměstnávání

Podporované zaměstnávání...

... je komplex služeb,
jejichž cílem je poskytnout člověku takovou
podporu,
aby si našel a udržel místo
na otevřeném trhu práce
za rovných platových podmínek.

Charakter podpory

- Pomoc při získání a zachování zaměstnání
- Podpora individuální, osobní a průběžná
- Podpora před nástupem i po nástupu; na pracovišti
- Podpora aktivního přístupu k vlastnímu pracovnímu uplatnění a začlenění

Vývoj a současnost

- Historie
 - 70. léta USA; 90. léta Evropa
- V České republice od r. 1995, první agentura podporovaného zaměstnávání v Praze – Rytmus
- Od roku 2000 – Česká unie pro podporované zaměstnávání
 - Její poslání: formulovat, šířit a podporovat myšlenku podporovaného zaměstnávání v České republice

Kritéria získané práce

- pracovní místo je na otevřeném trhu práce,
- práce má stabilní charakter,
- pracovní úvazek zohledňuje specifické potřeby zaměstnance,
- druh práce odpovídá zájmům, schopnostem, potřebám, dovednostem a osobním možnostem uživatele služeb a současně umožňuje jeho profesní rozvoj,
- obdobné pracovní podmínky jako ostatní pracovníci,
- jde o hodnotnou a smysluplnou práci,
- na pracovišti příležitost k pracovnímu i sociálnímu uplatnění

(www.unie-pz.cz)

Organizace

Znáte nějaké organizace poskytující podporu při pracovním začlenění (službu podporované zaměstnávání)?

Organizace v Brně:

- AGAPO
- Liga vozíčkářů
- Sdružení Práh

[Podporované zaměstnávání](#) (Rytmus) – bez
titulků, 11:30

ČESKÁ UNIE PRO PODPOROVANÉ ZAMĚŠTNÁVÁNÍ;
www.unie-pz.cz

RYTMUS – Agentura podporovaného zaměstnávání;
www.rytmus.org

RYTMUS. *Souhrnná metodika podporovaného
zaměstnávání*. Praha: Rytmus, 2005. ISBN 80-903598-
0-9.

PROCHÁZKOVÁ, L. *Možnosti pracovního uplatnění lidí s
postižením - současné trendy v České republice a v zahraničí*.
Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-7607-5.

PROCHÁZKOVÁ, L. *Podpora osob se zdravotním postižením při
integraci na trh práce*. Brno: MSD, 2009. ISBN 978-80-7392-094-
4.

OPATŘILOVÁ, D., PROCHÁZKOVÁ, L. *Předprofesní a profesní
příprava jedinců se zdravotním postižením*. Brno: MU, 2011. ISBN
978-80-210-5536-0.

FRIEDMANN, Z. et al. *Profesní orientace žáků se speciálními
vzdělávacími potřebami a jejich uplatnění na trhu práce*. Brno:
Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5602-2.

[Darujte příležitost](#) (AGAPO) – video

Předsudky – [3 spoty](#) NRZP ČR

Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením

Článek 27 – Práce a zaměstnávání

„Státy... uznávají právo OZP na práci na rovnoprávném základě s ostatními; patří sem zejména právo na možnost žít se prací svobodně zvolenou nebo přijatou na trhu práce a v pracovním prostředí, které je otevřené, inkluzivní a přístupné OZP. Státy... zabezpečují a podporují realizaci práva na práci...“ (bod 1)